Namba ya Upimaji ya Mwanafunzi.......................

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
UPIMAJI WA KITAIFA WA KIDATO CHA PILI

021 **KISWAHILI**

Muda: 2:30 **Mwaka: 2024**

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu A, B na C zenye jumla ya maswali **kumi (10)**.
2. Jibu maswali **yote** kwenye nafasi ulizopewa.
3. Sehemu A na C zina alama **kumi na tano (15)** kila moja na sehemu B ina alama **sabini (70)**.
4. Zingatia maelekezo ya **kila sehemu** na ya **kila swali**.
5. Majibu yote yaandikwe kwa kalamu yenye wino wa **bluu** au **mweusi**.
6. Vifaa vya mawasiliano visivyoruhusiwa **havitakiwi** katika chumba cha upimaji.
7. Andika **Namba yako ya Upimaji** katika kila ukurasa sehemu ya juu upande wa kulia.

KWA MATUMIZI YA MTAHINI TU		
NAMBA YA SWALI	**ALAMA**	**SAHIHI YA MTAHINI**
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
JUMLA		
SAHIHI YA MHAKIKI		

2 419021 100015

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

(viii) Tamathali ya semi inayolinganisha vitu au hali mbili tofauti kwa kutumia viunganishi huitwaje?

A Takriri B Sitiari C Tashihisi D Tashbiha

(ix) Jambo lipi kati ya yafuatayo ni muhimu kuzingatiwa katika uandishi wa insha?

A Kujua jina halisi la mwandishi wa insha
B Kujua barabara jambo linaloandikiwa insha
C Kujua wahusika wanaoandikiwa insha
D Kujua barabara mahali pa kuandikia insha

(x) Ipi ni sifa mahususi ya lugha ya mazungumzo?

A Matumizi ya ishara B Matumizi ya alama
C Matumizi ya ala D Matumizi ya lahaja

2. Oanisha maana ya dhana za kisarufi zilizo katika **Orodha A** na dhana husika kutoka **Orodha B**, kisha andika jibu sahihi katika kisanduku ulichopewa.

Orodha A	Orodha B
(i) Sehemu ya neno ambayo haibadiliki.	A Mofu
(ii) Umbo linalowakilisha mofimu.	B Mofu huru
(iii) Kipashio kidogo kabisa chenye maana katika neno.	C Mofimu
(iv) Maumbo ambayo hayawezi kujitegemea yakiwa pekee.	D Kiambishi
(v) Kipashio kinachoweza kuambatishwa kwenye mzizi wa neno na kuunda neno jipya.	E Mofu tegemezi
	F Mzizi
	G Sarufi

Majibu

Orodha A	(i)	(ii)	(iii)	(iv)	(v)
Orodha B					

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

SEHEMU B (Alama 70)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

3. Soma kifungu cha habari kifuatacho kisha jibu maswali yanayofuata:

Miti ina faida nyingi sana katika maisha ya binadamu. Nchi isiyo na miti ni sawa na mtu atembeaye bila kuvaa nguo. Ipo miti ya asili na mingine ni ya kupandwa, yote hiyo ina faida lukuki kwa maisha ya binadamu.

Ongezeko la watu duniani na kutokuwa na nishati mbadala kama vile gesi na umeme hasa sehemu za vijijini kumesababisha matumizi lufufu ya kuni na mkaa. Matumizi haya yametokana na ukosefu wa elimu ya utunzaji wa mazingira. Hali hii imesababisha jangwa kwa kuwa waswahili husema, "chovya chovya humaliza buyu la asali."

Miti ina faida kadhaa katika maisha ya kiumbe yeyote duniani. Miti hutupatia hewa safi tunayoivuta kila sekunde ya uhai wetu, kutengenezea fanicha, kutupatia matunda ili kutukinga na magonjwa na harufu ya miti ni dawa dhidi ya maadui mbalimbali kama vile nyoka.

Ukataji miti ovyo una madhara kama vile ukame, mmomonyoko wa udongo, uhaba wa hewa safi ya oksijeni na athari nyingine nyingi zinazoondoa uwepo wa viumbe hai na viumbe visivyo hai.

Kwa sasa serikali yetu imeanzisha kampeni mbalimbali za kulinda mazingira kama vile, "kata mti panda mti", "mti wa milenia" na "mtu mmoja miti mingi." Kampeni hizo hutolewa katika redio, runinga na vyombo vingine vya habari. Ni jukumu la kila mtu kuitunza na kuilinda misitu yetu.

Maswali:

(a) Kutokana na habari uliyosoma;

(i) Andika kichwa cha habari kwa maneno yasiyozidi matano.

....

....

....

(ii) Unafikiri kwa nini kumekuwa na wimbi kubwa la ukataji wa miti?

....

....

....

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

(iii) Bainisha matumizi manne ya miti.

- ....
....
- ....
....
- ....
....
- ....
....

(b) Kulingana na habari uliyosoma, kampeni mbalimbali zinazotolewa katika vyombo vya habari zina umuhimu gani katika jamii?

....
....
....
....

(c) Fupisha habari uliyosoma kwa maneno yasiyopungua 60 na yasiyozidi 70.

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

4. Katika kipengele (a) – (e), bainisha dhima mbili kwa kila kiambishi kilichokolezwa wino.

   (a) Babu a**ta**kuja kesho asubuhi.

   (i) ....

   ....

   (ii) ....

   ....

   (b) Ukuta **u**meanguka.

   (i) ....

   ....

   (ii) ....

   ....

   (c) Mwalimu ali**m**fundisha Bahati.

   (i) ....

   ....

   (ii) ....

   ....

   (d) Nina**ku**penda.

   (i) ....

   ....

   (ii) ....

   ....

   (e) **Si**taimba wimbo kesho.

   (i) ....

   ....

   (ii) ....

   ....

5. Bainisha shina la neno katika vitenzi vifuatavyo:

   (a) Analima ....

   (b) Alipiga ....

   (c) Wanacheza..

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

(d) Kilianguka..

(e) Atachapa...

6. Fafanua sifa tano za lugha.

(a) ....

....

....

(b) ....

....

....

(c) ....

....

....

(d) ....

....

....

(e) ....

....

....

7. Eleza dhima tano za rejesta katika lugha.

(a) ....

....

....

....

....

(b) ....

....

....

....

....

(c) ....

....

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

....

....

....

(d) ....

....

....

....

....

(e) ....

....

....

....

....

8. Soma shairi lifuatalo kisha jibu maswali yanayofuata:

Mada iliyo moyoni, hii ninawaletea,
Watoto wa mitaani, mada nimeshafungua,
Wanapata mitihani, katika hii dunia,
Nawaonea huruma, imewatupa dunia.

Wanashinda jalalani, hayo ndiyo mazoea,
Umkute kituoni, anaomba abiria,
Ni njaa mwake tumboni, ndiyo inamsumbua,
Ataomba kwa imani, huku anakulilia.

Wapo pia maaluni, vibaya wamezoea,
Hawaombi wala nini, kazi yao kukwapua,
Husimama vituoni, abiria kuvizia,
Abiria wanalia, kila kitu kimekombwa.

Twajenga taifa gani, watoto kuachilia?
Wazurure mitaani, na sisi twachekelea,
Tunadhania utani, na mwishowe tutalia,
Kwani mzaha mzaha, huutumbua usaha.

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

Maswali

(a) Bainisha;

(i) Muundo wa shairi:

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(ii) Mtindo wa shairi:

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(b) Eleza dhamira ya mwandishi katika ubeti wa pili.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(c) Eleza kwa kifupi ujumbe wa shairi hili.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(d) Toa methali nyingine moja yenye maana sawa na methali "Mzaha mzaha, hutumbua usaha" kama ilivyotumika katika shairi.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

(e) Andika kichwa cha habari cha shairi hili kisichozidi maneno matano na kisichopungua maneno matatu.

……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

9. Bainisha tofauti tano zilizopo kati ya fasihi simulizi na fasihi andishi.

(a) ……………………………………………………………………………………

……………………………………………………………………………………

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

....

....

(b) ....

....

....

....

(c) ....

....

....

....

(d) ....

....

....

....

(e) ....

....

....

....

SEHEMU C (Alama 15)

Jibu swali la **kumi (10)**.

10. Badili barua ifuatayo kuwa simu ya maandishi kwa kutumia maneno yasiyozidi kumi (10).

Shule ya Sekondari Busega,
S.L.P 1010,
KASULU.
10/11/2015.

Mpendwa kaka Haruna Mashaka, kwanza shikamoo!
Habari za hapo nyumbani? Wazazi wetu na wengine wote huko hawajambo? Mimi huku shuleni sijambo naendelea vizuri na masomo yangu.

Dhumuni la barua hii ni kukufahamisha kuwa nilipokuwa safarini kutoka nyumbani kuja shuleni, kwa bahati mbaya niliibiwa fedha za karo ya shule ulizonipa, hivyo bado nadaiwa karo ya shule. Tafadhali kaka nisamehe kwa usumbufu ninaokusababishia. nitumie fedha zingine kwa ajili ya karo ya shule.

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

Kwa leo ni hayo tu.

Mdogo wako,
Neema Mashaka.

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org

Namba ya Upimaji ya Mwanafunzi.......................

SEHEMU A (Alama 15)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

1. Katika vipengele (i) hadi (x), chagua herufi ya jibu sahihi kisha andika herufi ya jibu hilo katika kisanduku ulichopewa.

(i) Mtunzi wa mashairi hutumia miundo ya aina mbalimbali ili kuipa upekee kazi yake. Upi ni muundo wa 'tarbia' kati ya ifuatayo?

A Mistari miwili kwa kila ubeti B Mistari mitatu kwa kila ubeti
C Mistari minne kwa kila ubeti D Mistari mitano kwa kila ubeti

(ii) Kati ya vipengele vifuatavyo ni kipi **hakihusiani** na maudhui ya kazi ya fasihi?

A Mafunzo B Mtazamo
C Msimamo D Msisitizo

(iii) Sentensi ipi kati ya zifuatazo imeundwa kwa kuunganisha sentensi mbili?

A Mwalimu ameingia darasani kufundisha.
B Mama alichota maji lakini yamemwagika.
C Shule yetu ya msingi ni kubwa na nzuri.
D Mvua na mawingu hutegemeana daima.

(iv) Kwa kawaida, habari iliyofupishwa huwa na idadi ipi ya maneno kati ya haya?

A Nusu ya maneno yote
B Theluthi ya maneno yote
C Robo ya maneno yote
D Robo tatu ya maneno yote

(v) Neno lipi linadhihirisha kauli ya kutendwa katika kitenzi?

A Pikia B Pikiwa C Pikika D Pikwa

(vi) Ni seti ipi inawakilisha kikamilifu muundo wa mfumo wa lugha yoyote?

A Sauti, silabi, maneno na sentensi
B Sauti, silabi, irabu na maneno
C Silabi, irabu, maneno na sentensi
D Sauti, irabu, konsonanti na maneno

(vii) Katika maneno yafuatayo, ni orodha ipi yenye aina moja ya maneno?

A Bata, nyumba, uvivu, Kigoma
B Bata, nyumba, kula, Kigoma
C Nyumba, nywele, uvivu, pika
D Nywele, pika, andika, bata

Find this and other free resources at:
https://maktaba.tetea.org